

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กระบวนการสร้างมวลชนเพื่อสนับสนุนงานด้านการข่าวของกองทัพบกที่ 1 ในขั้นตอนการรวบรวมข่าวสารนั้น เป็นกระบวนการสร้างมวลชนเพื่อผู้ให้ข่าวสารโดยมวลชนที่สร้างขึ้นมานั้น ล้วนเป็นสมาชิกของมูลนิธิมวลชนทัพบก 1 ทั้งสิ้น โดยในกระบวนการดังกล่าว เป็นการดำเนินการเพื่อสนับสนุนงานการข่าวของกองทัพบกที่ 1 ในขั้นตอนที่ 2 ของวงรอบข่าวกรอง (ซึ่งมีอยู่ 4 ขั้น) คือขั้นการรวบรวมข่าวสาร โดยกระบวนการสร้างทั้งหมดนี้ ก็เพื่อพัฒนาผู้ให้ข่าวสาร ให้มีคุณลักษณะตามกระบวนการทัศน์ของงานการข่าว กองทัพบกที่ 1 ซึ่งกระบวนการดังกล่าวนี้ มีคำถามในการวิจัย ได้ 3 ข้อ คือ กระบวนการคัดเลือกสมาชิกของมูลนิธิมวลชนทัพบก 1 ก่อนเข้าสู่การพัฒนาเพื่อเป็นผู้ให้ข่าวสารเป็นอย่างไร กระบวนการในการพัฒนาสมาชิกของ มูลนิธิมวลชนทัพบก 1 เพื่อเป็นผู้ให้ข่าวสารเป็นอย่างไร และกระบวนการในการดำรงรักษาสถานภาพผู้ให้ข่าวสาร ให้สามารถสนับสนุนการให้ข่าวสารได้อย่างต่อเนื่องเป็นอย่างไร ซึ่งจากการศึกษาทฤษฎี และหลักการด้านการข่าวที่เกี่ยวข้อง ประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลหลักที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปกระบวนการย่อย ๆ ทั้ง 3 กระบวน

อภิปรายผล

การสร้างกระบวนการคัดเลือกสมาชิกของ มูลนิธิมวลชนทัพบก 1 ก่อนเข้าสู่การพัฒนาเพื่อเป็นผู้ให้ข่าวสาร

มีวิธีดำเนินการ 5 ขั้นตอนที่สำคัญคือ

1. การหมายตัว เป็นขั้นตอนแรกของการคัดเลือก เพื่อคัดเลือกบุคคลมาทำหน้าที่ผู้ให้ข่าวสาร โดยบุคคลในการศึกษาคั้งนี้คือ สมาชิกมูลนิธิมวลชนทัพบก 1 สำหรับเกณฑ์ในการพิจารณา เพื่อเลือกหมายตัวบุคคลแต่ละท่านนั้น พิจารณาจากบุคคลผู้นั้นต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์ มีความสามารถเข้าถึงเป้าหมายหรือแหล่งข่าวสารที่ต้องการรวบรวมได้ เป็นผู้มีความอดทน อดทนใจ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีสามารถเข้ากับผู้อื่นได้ และมีความรู้พอสมควรตามลำดับ ในขณะที่บุคลิกภาพไม่ควรเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่โดดเด่นเกินไป ในขั้นนี้ประเด็นสำคัญคือควรหมายตัวไว้ให้มากกว่าความต้องการจริง อย่างน้อย 1 เท่าตัวเพราะ บางรายอาจไม่ผ่านกระบวนการคัดเลือก หรือผ่านการคัดเลือก แต่ไม่มีความหลากหลายของผู้ให้ข่าวสารที่ต้องการ

2. การค้นหาข้อมูลขั้นต้น เป็นขั้นตอนที่ดำเนินการต่อจากขั้นการหมายตัว ซึ่งต้องกระทำต่อทันที ต้องรีบแสวงหาข้อมูลหรือข่าวสารขั้นต้นเกี่ยวกับบุคคลที่หมายตัวให้มากที่สุด เพื่อจะได้ประเมินคุณค่าของบุคคล รวมถึงมูลเหตุจูงใจ ความเชื่อถือ ในที่นี้ก็คือปฏิกริยาของสมาชิกมูลนิธิรวมชนคนนั้น ๆ โดยข้อมูลขั้นต้นที่ควรทราบ คือข้อมูลเกี่ยวกับประวัติส่วนตัวในเรื่อง การศึกษา อาชีพ ครอบครัว ประวัติอาชญากรรม สถานะทางสังคม รวมถึงลักษณะนิสัย และข้อมูลที่สำคัญอีกประการคือ แรงจูงใจ/ มูลเหตุจูงใจ ซึ่งถือเป็นข้อมูลสำคัญที่ควรทราบเพราะสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการชักชวนหรือทาบทามได้เป็นอย่างดี โดยมูลเหตุจูงใจนั้นควรจะทำให้ได้ว่าเป็นมูลเหตุจูงใจประเภทไหน และเกี่ยวกับอะไร

3. การชักชวน/ ทาบทามบุคคลที่หมายตัว เป็นขั้นตอนที่ดำเนินการต่อจากขั้นการค้นหาข้อมูลขั้นต้น การดำเนินการในขั้นตอนนี้ควรให้ความสำคัญ ต้องให้เกียรติผู้ถูกหมายตัว และควรใช้ความสัมพันธ์ก่อน จนผู้ถูกหมายตัวไว้วางใจ และเชื่อใจ ในการพัฒนาความสัมพันธ์อาจจะต้องใช้เวลา หรือกระทำควบคู่ไปกับขั้นตอนการหาข้อมูลขั้นต้นก็ได้ แต่ต้องกระทำอย่างแนบเนียน มิฉะนั้นจะกลายเป็นว่าเข้ามาตีสนิทเพื่อหวังผลประโยชน์หรือมาหลอกใช้งาน ถ้าผู้ชักชวนยังไม่มีประสบการณ์ ควรปรึกษาหรือขอคำแนะนำจากผู้มีประสบการณ์ในการชักชวน โดยประเด็นการชักชวนควรใช้แรงจูงใจ/ มูลเหตุจูงใจ ซึ่งได้ข้อมูลมาแล้วในขั้นการเก็บข้อมูลขั้นต้น เป็นพื้นฐานในการชักชวน/ทาบทาม

4. การสัมภาษณ์ผู้ถูกชักชวน เป็นขั้นตอนที่ดำเนินการต่อจากขั้นการชักชวน/ทาบทาม การสัมภาษณ์เป็นขั้นตอนหนึ่งที่กำหนดให้มีขึ้น เพื่อต้องการทราบข้อมูลหรือข้อเท็จจริงจากผู้ถูกชักชวนหรือผู้ที่หมายตัวไว้ ประกอบการสังเกตพฤติกรรม ลักษณะสีหน้าท่าทางกริยาต่าง ๆ เพื่อพิสูจน์กับข้อเท็จจริงที่มีอยู่แล้ว โดยรูปแบบการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาผู้ให้ข่าวสารนั้น ควรใช้การสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลแบบไม่เป็นทางการ โดยสถานที่สัมภาษณ์ควรเป็นสถานที่ ๆ ผู้ถูกสัมภาษณ์มีความคุ้นเคย จะทำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์มีความรู้สึกปลอดภัย เป็นกันเอง ส่งผลให้ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่มีความละเอียดค่อนข้างมาก และตรงประเด็น

5. การตรวจสอบภูมิหลัง และการตรวจสอบประวัติ เป็นขั้นตอนที่ดำเนินการต่อจากขั้นการสัมภาษณ์ โดยต้องกระทำอย่างละเอียด กล่าวคือ ควรเริ่มการตรวจสอบทันที ภายหลังจากการสัมภาษณ์ โดยเฉพาะกับกลุ่มเพื่อนสนิท และญาติ ๆ ในพื้นที่หรือภูมิภวณ สำหรับการตรวจสอบอย่างเป็นทางการ ควรตรวจสอบจากสถานที่ทำงาน เพื่อดูประวัติการทำงาน พฤติกรรมต่าง ๆ ลักษณะนิสัยใจคอ ส่วนการตรวจสอบประวัติอาชญากรรม ควรทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ ข้อมูลประวัติ จากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ และสำนักงานป้องกันและ

ปราบปรามยาเสพติด หรือธนาคารที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ให้รวมถึงการตรวจสอบสถานะที่อยู่ปัจจุบัน คุณ การเปลี่ยนชื่อ-นามสกุล ต่าง ๆ จากสำนักงานเขตพื้นที่ หรืออำเภอ ที่มีภูมิลำเนา

การสร้างกระบวนการในการพัฒนาสมาชิกของมูลนิธิมวชนทัพยาก 1 เพื่อเป็นผู้ให้ ข่าวสาร

มีการดำเนินการใน 4 เรื่องหลัก ๆ คือ

1. การปฐมนิเทศ จัดขึ้นเพื่อชี้แจงการปฏิบัติ และทำความเข้าใจกับผู้ให้ข่าวสารที่ผ่านการคัดเลือก โดยวันดังกล่าวควรจัดการต้อนรับให้มีบรรยากาศแบบเป็นกันเอง เชิญผู้บังคับบัญชา ระดับสูงของหน่วยงาน มากล่าวต้อนรับและร่วมแสดงความชื่นชมยินดีต่อผู้ที่ผ่านการคัดเลือก สำหรับการชี้แจง ควรเป็นหน้าที่ของผู้ที่รับผิดชอบใน โครงการสร้างมวชน เพื่อเป็นผู้ให้ข่าวสาร โดยควรชี้แจงเฉพาะ ความสำคัญของผู้ให้ข่าวสาร วัตถุประสงค์ของการพัฒนามวชนเพื่อเป็นผู้ให้ ข่าวสาร และกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติในระหว่างการอบรมโดยทั่วไป จากนั้นเมื่อจบการชี้แจงควรมี การแบ่งกลุ่มการอบรมเป็นกลุ่มย่อย ๆ กลุ่มละ 4-6 ท่านเตรียมไว้ เหตุผลที่ต้องจัดในวันนี้เพราะว่า เมื่อมีการพัฒนาสัมพันธ์จะได้ทำความรู้จักซึ่งกันและกันตั้งแต่วันแรก จากนั้นในช่วงสุดท้ายของ การปฐมนิเทศควรแบ่งเวลาให้มีการพัฒนาสัมพันธ์ร่วมกัน เพื่อทำความรู้จักซึ่งกันและกันระหว่างผู้ เข้ารับการอบรมด้วยกันเอง และผู้รับการอบรมกับครูฝึก

2. การอบรม เป็นการดำเนินการที่ต่อจากการปฐมนิเทศ เพื่อให้ผู้ผ่านการคัดเลือกที่เข้า รับการอบรม ได้เรียนรู้หรือมีประสบการณ์ ในงานด้านการข่าวที่เกี่ยวข้อง และมีทักษะต่อการ รวบรวมข่าวสาร ใช้เวลาทั้งสิ้นไม่เกิน 2 สัปดาห์ โดยเนื้อหาความรู้ที่กำหนดให้มีการอบรม คือ ความรู้ในเรื่องระบบงานการข่าว ซึ่งกล่าวถึงความสำคัญ และความต้องการข่าวกรอง งานในวงรอบ ข่าวกรอง โดยเฉพาะการวางแผนการรวบรวมข่าวสาร และการรวบรวมข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับ การรักษาความปลอดภัย โดยเน้นในเรื่องการรักษาความปลอดภัยส่วนบุคคล การรักษาความ ปลอดภัยแก่หน่วยงาน และการรักษาความปลอดภัยในระหว่างการรวบรวมข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับการ ติดต่อสื่อสารและการรายงาน ความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือชนิดต่าง ๆ ในการรวบรวม ข่าวสาร เช่น การสังเกตการณ์ วิธีสังเกต และระบบการสังเกต การวัดขนาด การจดบันทึก การ ท่องจำ และการบรรยายลักษณะบุคคล สำหรับวิธีการฝึกอบรมในขั้นแรกควรจะใช้วิธีการบรรยาย รวมในห้องเรียน และจัดแบ่งกลุ่มย่อย เพื่อศึกษา และวิเคราะห์ ผลการปฏิบัติในสถานการณ์จริง ร่วมกัน ประเด็นสำคัญของการอบรมคือ ควรเก็บข้อมูลผลการศึกษา และความตั้งใจรับการอบรม ของผู้เข้ารับการอบรม เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการประเมิน และการกำหนดค่าความเชื่อถือได้ของผู้ให้ข่าวสารในอนาคต

3. การฝึกปฏิบัติในสถานที่จริง มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการให้ผู้เข้ารับการอบรม ทดลองฝึกปฏิบัติจริงด้วยตนเอง โดยนำวิชาความรู้ต่าง ๆ ที่แนะนำไว้ในระหว่างการอบรม นำไปปฏิบัติ โดยเวลาที่เหมาะสมในการฝึกปฏิบัติจริงไม่ควรเกิน 1 สัปดาห์ แต่ควรกำหนดให้มีการฝึกปฏิบัติจริงใน 3-4 วันสุดท้ายของสัปดาห์นี้ โดยช่วงแรกของสัปดาห์กำหนดให้เป็นเวลาอิสระ เพื่อผ่อนคลายและต้องการให้ผู้ผ่านการอบรมมาใหม่ ๆ มีการปรับสภาพต่าง ๆ ให้คุ้นเคย และเตรียมตัวก่อนการฝึก การฝึกปฏิบัติจริงต้องไม่ใช่พื้นที่ ๆ ผู้เข้ารับการฝึกมีภูมิลำเนาอยู่จริงในปัจจุบัน เนื่องจากอาจจะเกิดอันตรายกับผู้เข้ารับการฝึก ซึ่งจะเป็นผู้ให้ข่าวสารให้กับกองทัพในอนาคต และข่าวสารที่ต้องการได้รับจากผู้รับการฝึก ไม่ควรกำหนดหัวข้อให้ยากจนเกินไป ควรกำหนดให้รวบรวมข่าวสารง่าย ๆ ก่อนในช่วงการฝึก เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจ และความมั่นใจ ให้ผู้เข้ารับการอบรมในช่วงแรก ๆ แต่ข่าวสารที่มอบให้ทดลองรวบรวม ต้องเป็นหัวข้อเดียวกันทุกคนที่ฝึกปฏิบัติจริงทั้งหมด เพราะจะเป็นมาตรฐานในการเก็บข้อมูลประกอบในขั้นประเมินผล และต้องการเชิดความน่าเชื่อถือของข่าวสารในโอกาสเดียวกันด้วย และเมื่อจบการฝึกปฏิบัติแล้ว ผู้รับการฝึกทุกคนต้องกลับมาพบกันที่ห้องเรียนอีกครั้ง เพื่อทบทวนผลหลังการปฏิบัติ (AAR) ซึ่งก็คือสรุปผลการรวบรวมข่าวสารที่ตนเองไปปฏิบัติ หรือถ่ายทอดเรื่องราวการปฏิบัติจริงให้กับผู้เข้ารับการฝึกในกลุ่มฟัง เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกในกลุ่มได้ถกแถลง วิเคราะห์ ด้วยเหตุด้วยผลว่าการปฏิบัติของแต่ละคนมีข้อดี-ข้อเสีย ถูกต้องตามหลักการหรือไม่ อย่างไร ซึ่งในท้ายที่สุดสมาชิกในกลุ่มจะช่วยกันระดมความคิดเห็น เพื่อกำหนดหนทางปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพในการรวบรวมข่าวสารในเรื่องนั้น ๆ ออกมา จากนั้นจึงเป็นการหาข้อสรุปส่วนรวม ด้วยการกำหนดให้ทุกกลุ่ม ส่งตัวแทนขึ้นมานำเสนอหนทางปฏิบัติ ในการรวบรวมข่าวสารของแต่ละกลุ่ม

4. การประเมินผล ผู้เข้ารับการอบรมเป็นขั้นตอนสุดท้าย ของการพัฒนาผู้ที่ผ่านการคัดเลือกเพื่อเป็นผู้ให้ข่าวสาร เหตุผลที่จัดให้มีการประเมินผล ก็เพื่อต้องการเก็บรวบรวมข้อมูล ของผู้รับการอบรมทุกคน เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพิจารณาคัดเลือกผู้ให้ข่าวสารที่ผ่านการอบรม เพื่อมอบหมายภารกิจ การรวบรวมข่าวสารในอนาคต เหตุผลอีกข้อคือต้องการวัดผลการฝึกอบรมว่า เนื้อหาวิชาที่จัดไว้ ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำมาปฏิบัติได้ในระดับไหน ต้องปรับปรุงเพิ่มเติมในเรื่องอะไรหรือไม่ สำหรับรูปแบบการประเมินผล จะใช้เกณฑ์พิจารณาในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ โดยเริ่มจากกำหนดหัวข้อข่าวสารขึ้นมา จากนั้นส่งให้ ผู้ให้ข่าวสารรวบรวมข่าวสารตามที่กำหนดให้ โดยมีเกณฑ์พิจารณาเชิงคุณภาพคือ ดูการรายงานผลกลับมา ว่าใช้เวลาไปเท่าไรในการรวบรวมข่าว และข่าวสารที่รายงานกลับมา มีความสมบูรณ์ครบถ้วนตามองค์ประกอบของข่าวสารหรือไม่ และข่าวสารที่ได้รับ สามารถนำไปขยายผลโดยหน่วยข่าวหลักแล้วเกิดประโยชน์ในภาพรวม ในส่วนของเกณฑ์เชิงปริมาณ ดูจากจำนวนข่าวที่รายงานกลับมา จำนวน...ฉบับ/ วัน/

สัปดาห์ ในประเด็นการประเมินผลนี้มีความสำคัญ โดยต้องมีการเก็บข้อมูลเป็นพื้นฐานไว้เพื่อประกอบการพิจารณา กำหนดความน่าเชื่อถือของผู้ให้ข่าวสารในอนาคต

การสร้างกระบวนการธำรงรักษาสถานภาพสมาชิกมูลนิธิมวชนทัพยาก 1 เพื่อเป็นผู้ให้ข่าวสารอย่างต่อเนื่อง

มีกิจกรรมที่ควรปฏิบัติต่อผู้ให้ข่าวสาร ซึ่งสามารถธำรงรักษาสถานภาพผู้ให้ข่าวสารได้อย่างต่อเนื่อง โดยเรียงลำดับความสำคัญ จากมากที่สุด ไปหาน้อยที่สุด มีจำนวน 5 เรื่องดังนี้

1. การรักษาความปลอดภัย เป็นประเด็นที่ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้เป็นอันดับแรก โดยกองทัพจะต้องกำหนดนโยบายในเรื่องนี้อย่างชัดเจน ขณะเดียวกันต้องหาวิธีการเพื่อสร้างหลักประกันความมั่นคงให้กับผู้ให้ข่าวสารอย่างเต็มที่ ซึ่งจะส่งผลให้ปฏิบัติงานของผู้ให้ข่าวสารสามารถสนับสนุนกองทัพได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดไป

2. การจ่ายค่าตอบแทน เป็นเหตุผลประการที่ 2 ที่ส่งผลให้เกิดการธำรงรักษาสถานภาพการเป็นผู้ให้ข่าวสารได้อย่างต่อเนื่อง การจ่ายค่าตอบแทนอาจกระทำได้ 2 วิธี คือ จ่ายเป็นครั้งคราว ซึ่งหมายถึงจ่ายเป็นครั้ง ๆ เมื่อมีการรายงานข่าวสาร โดยมีการตกลงจำนวนรางวัลไว้ล่วงหน้า อีกประเภทคือ เหนมาจ่าย หมายถึง จ่ายเป็นห้วง ๆ หรือจ่ายเป็นรายเดือน ซึ่งก็ควรจะมีการตกลงจำนวนเอาไว้ก่อนเช่นกัน สำหรับเกณฑ์ในการจ่ายให้พิจารณาจาก ความสำคัญของข่าวสารที่รายงานเข้ามา, ความน่าเชื่อถือของข่าวสาร และความรวดเร็ว

3. การสร้างความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง เป็นการจัดกิจกรรมสำหรับผู้ให้ข่าวสาร ได้มีโอกาสพบปะ พูดคุย ซึ่งกันและกัน ในขณะเดียวกันก็มีโอกาสได้พบผู้บังคับบัญชาของกองทัพ และครูฝึก จะทำให้ผู้ให้ข่าวสารเกิดความภาคภูมิใจ ในการปฏิบัติงานของแต่ละคน มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิด ทศนคติ วิธีการรวบรวมข่าวสารซึ่งกันและกัน และการที่ผู้บังคับบัญชามาปรากฏให้เห็นและร่วมกิจกรรมนั้น แสดงให้เห็นถึงความเอาใจใส่และให้เกียรติ ส่งผลให้ผู้ให้ข่าวสาร เกิดความเชื่อมั่น และความภาคภูมิใจในการปฏิบัติงาน ในจังหวะนี้ทางกองทัพควรถือโอกาสต่อยอดคุณการณ์ โดยใช้จิตวิทยากลุ่ม เพื่อให้เกิดพลังในการปฏิบัติงานในโอกาสต่อไป

4. การยกย่องให้เกียรติ สามารถกระทำได้ 2 แนวทางคือ แนวทางแรก กระทำแบบเป็นทางการ กล่าวคือ การประกาศยกย่องให้เกียรติ หรือการมอบเหรียญรางวัลแสดงความสามารถ ในการรวบรวมข่าวสาร โดยกำหนดเป็นระดับความสามารถต่าง ๆ ซึ่งควรจัดเป็นพิธีมอบให้ ในระหว่างที่มีการประชุม หรือในงานพบปะสังสรรค์ต่าง ๆ ในโอกาสที่มีการพัฒนาสัมพันธ์ตามระยะเวลา อีกแนวทางคือกระทำแบบไม่เป็นทางการ คือเป็นการแสดงออกด้วยการปฏิบัติ หรือด้วยวาจา กริยาอาการต่าง ๆ ต่อผู้ให้ข่าวสาร ในทุกครั้งที่พบปะผู้ให้ข่าวสาร

5. **การให้กำลังใจ** กระทำใน 2 ลักษณะ คือ เมื่อกองทัพทราบความเคลื่อนไหวของผู้ให้ข่าวสาร และทราบว่าอยู่ในภาวะตึงเครียด กองทัพสามารถส่งเจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์เข้าไปพบปะ เยี่ยมเยียนพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิด เพื่อให้กำลังใจ ควรกระทำเป็นราย ๆ โดยต้องเลือกจังหวะเวลาที่เหมาะสม อีกวิธีที่กองทัพสามารถกระทำได้แบบรวมการ พร้อม ๆ กันหลาย ๆ คน คือ หาช่วงระยะเวลาที่เหมาะสม จัดกิจกรรมพบปะสังสรรค์ เพื่อให้ผู้ให้ข่าวสารได้มีโอกาสพบปะ แลกเปลี่ยนความคิดซึ่งกันและกัน ในลักษณะเช่นนี้ ผู้ให้ข่าวสารด้วยกันจะเป็นผู้ให้กำลังใจกันเอง ขณะเดียวกันอาจเกิดเป็นแรงบันดาลใจ ส่งให้ผู้ให้ข่าวสารปฏิบัติงาน ได้ดีกว่าเดิม

ความสัมพันธ์และความเกี่ยวข้องของกระบวนการแต่ละขั้นตอน

การพิจารณาความสัมพันธ์และความเกี่ยวข้องของผู้ให้ข่าวสารนั้น ต้องดูจากกระบวนการทัศนของงานด้านการข่าวของ กองทัพภาคที่ 1 ซึ่งมีที่มาจากนโยบายด้านการข่าวของ กองทัพภาคที่ 1 ในปี 2550 และแผนยุทธศาสตร์การป้องกันภัยคุกคามรูปแบบใหม่ กองทัพภาคที่ 1 โดยผู้วิจัยได้กล่าวถึงแล้วในบทที่ 2 สรุปประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผู้ให้ข่าวสารคือ งานด้านการข่าวของกองทัพภาคที่ 1 ต้องสามารถสนองตอบพันธกิจที่ได้รับมอบจากกองทัพบก รวมถึงมีฐานข่าวที่นำไปสู่การแก้ปัญหาความมั่นคงในพื้นที่ได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้นจึงเน้นบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยการพัฒนาบุคลากรด้านการข่าว และให้เพิ่มการขยายเครือข่ายไปสู่ประชาชน ทั้งนี้ ให้กระทำในลักษณะเสริมการปฏิบัติซึ่งกันและกัน

เพื่อให้เห็นนโยบายดังกล่าวเป็นรูปธรรม ผู้วิจัยมองว่า การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ควรเน้นการจัดตั้งให้เข้ามามีส่วนร่วมในฐานะผู้ให้ข่าวสาร โดยพิจารณาทรัพยากรบุคคลที่มีความพร้อมอยู่แล้ว และทรัพยากรบุคคลที่กล่าวถึงคือ สมาชิกของมูลนิธิมวลชนทัพภาคที่ 1 ซึ่งเป็นผู้ที่ผ่านกระบวนการความรู้เรื่องการพัฒนาประชาธิปไตยเพื่อความมั่นคงของชาติ ซึ่งจัดโดย กองทัพภาคที่ 1 มาแล้วทุกคน โดยมวลชนเหล่านี้มีความหลากหลาย ทั้งในแง่ของสาขาอาชีพ ฐานะ ความรู้ และการเข้าถึงเป้าหมาย ซึ่งมีความพร้อมที่จะต้องตอบสนองต่อภัยคุกคามรูปแบบใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ความสัมพันธ์และความเกี่ยวข้องของกระบวนการสร้างมวลชนเพื่อเป็นผู้ให้ข่าวสารนั้น มีความสัมพันธ์สอดคล้องเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน ในแต่ละกระบวนการคือ

กระบวนการคัดเลือก จากการศึกษาและสืบค้นพบว่า มีประเด็นที่สำคัญ ซึ่งมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการพัฒนา และกระบวนการธำรงรักษา กล่าวคือ เนื่องจากความหลากหลายของรูปแบบภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในปัจจุบันซึ่งมีหลากหลายมิติ ดังนั้นความต้องการข่าวสารจึงต้องมีหลากหลายตามไปด้วย จึงเป็นเหตุให้การคัดเลือกต้องกำหนดขั้นตอนในการหมายตัว/ เก็งตัวเพื่อค้นหาผู้ให้ข่าวสารให้เพียงพอต่อความต้องการ เนื่องจากในความเป็นจริง

ผู้ให้ข่าวสารแต่ละคนจะมีข้อจำกัดในการรวบรวมข่าวสาร โดยเฉพาะเรื่องที่ดินมีศักยภาพและความชำนาญ เราไม่สามารถพัฒนาให้ผู้ให้ข่าวสารคนใดคนหนึ่ง รวบรวมข่าวสารได้หลายภารกิจ ดังนั้นในขั้นการหมายตัวจึงต้องเลือกเพื่อไว้จำนวนมาก ๆ เพราะเมื่อเข้าสู่การสัมภาษณ์ และตรวจสอบประวัติขั้นสุดท้ายแล้ว อาจจะมีหลายคนที่มีคุณสมบัติ ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ หรือตรงตามวัตถุประสงค์ แต่อาจจะมีคุณสมบัติเฉพาะในการเข้าถึงเป้าหมายที่ซ้ำ ๆ และเกินความต้องการกันหลายคน ซึ่งจำเป็นต้องคัดเลือกเข้ามาเฉพาะที่ต้องการเท่านั้น เมื่อเป็นเช่นนี้จะส่งผลให้กระบวนการพัฒนา มีผู้เข้ารับการอบรมน้อย และไม่มีความหลากหลาย ดังนั้นเมื่อจบกระบวนการพัฒนา กองทัพจะได้ผู้ให้ข่าวสารแต่ไม่ครอบคลุมพื้นที่และเป้าหมายที่ต้องการ

ประเด็นการเข้าถึงเป้าหมาย ก็มีความสำคัญไม่แตกต่างจากประเด็นความหลากหลาย กล่าวคือ เมื่อศักยภาพของมวลชนแต่ละคนมีไม่เท่ากัน นั้นหมายถึงโอกาสในการเข้าถึงเป้าหมายของแต่ละคนย่อมไม่เท่ากัน ดังนั้น การหมายตัว และการหาข้อมูลขั้นต้น จึงต้องกระทำให้เพียงพอ และสอดคล้องต่อการเข้าถึงเป้าหมาย ซึ่งประเด็นนี้จะเกี่ยวข้องกับกระบวนการพัฒนาในลักษณะเดียวกันกับประเด็นความหลากหลาย

สำหรับประเด็นที่มีความสำคัญ ซึ่งมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันระหว่างการคัดเลือก และการพัฒนา คือ แผนการรวบรวมข่าวสาร ซึ่งทุกหน่วยจะต้องจัดทำไว้ก่อนตามภารกิจของหน่วย นั้นหมายความว่า ในแผนรวบรวมข่าวสารจะกำหนดไว้ว่าข่าวสารชนิดใดต้องการรวบรวม และมีความต้องการเป็นพิเศษ เมื่อกำหนดความต้องการได้ ก็ต้องพิจารณาเครื่องมือในการรวบรวมข่าวสาร ซึ่งในที่นี้คือเจ้าหน้าที่รวบรวมข่าวสารซึ่งเป็นทหาร หรือผู้ให้ข่าวสารซึ่งเป็นพลเรือน ดังนั้นขั้นตอนการคัดเลือกจึงต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับแผนรวบรวมข่าวสาร เพราะถ้าคัดเลือกเข้ามาไม่สอดคล้อง ก็ส่งผลถึงการพัฒนาเพราะพัฒนาไม่ตอบสนองต่อแผนการรวบรวมข่าวสาร ซึ่งจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานโดยรวมของกองทัพในที่สุด

กระบวนการพัฒนา ในขั้นนี้มีความเชื่อมโยงและเกี่ยวข้องกับกระบวนการคัดเลือก และกระบวนการธำรงรักษา กล่าวคือ ตามปกติแล้ว ข่าวสารทุกเรื่องจะต้องกำหนดการประเมินค่าของข่าวสาร เพื่อให้ผู้รับข่าวสารสามารถนำข่าวสารไปใช้ด้วยความมั่นใจ และมีประสิทธิภาพ โดยการประเมินค่าจะเป็นการกำหนดความเกี่ยวข้อง ความแน่นอนของข่าวสาร และความเชื่อถือได้ของผู้ให้ข่าวสาร ที่สำคัญในเรื่องค่าความเชื่อถือได้ จะเป็นการประเมินต่อผู้ให้ข่าวสาร ซึ่งจะดูจากประวัติการฝึกอบรม การปฏิบัติที่ผ่านมา รวมถึงประสบการณ์ในการรวบรวมข่าวสาร ซึ่งในที่นี้คือผลลัพธ์จากขั้นการอบรมในกระบวนการพัฒนา โดยเมื่อผู้ให้ข่าวสาร ถูกประเมินค่าว่าเป็นบุคคลที่มีความสามารถรวบรวมข่าวสาร โดยมีค่าความเชื่อถืออยู่ในขั้น เชื่อถือได้ขึ้นไป แสดงว่าผู้ให้ข่าวสารท่านนั้นเป็นบุคคลมีคุณภาพ มีประสิทธิภาพในการรวบรวมข่าวสาร จึงแสดงถึง

ความสามารถส่วนตัว และประสิทธิภาพจากครูฝึกที่แนะนำและเนื้อหาของวิชาในการอบรม ที่สามารถถ่ายทอดความรู้ที่เหมาะสมให้แก่ผู้รับการอบรมนำไปใช้ประโยชน์ได้เป็นอย่างดี ซึ่งนั่นแสดงว่าการจัดการอบรมมีคุณภาพ สิ่งเหล่านี้จะเป็นแนวทางเชื่อมโยงและมีความสัมพันธ์ไปสู่ การธำรงรักษา กล่าวคือผู้ให้ข่าวสารคนนี้ ต้องวางแผนธำรงรักษาให้อยู่กับกองทัพให้นานที่สุด

ประเด็นต่อไปเป็นเรื่องของเนื้อหาในระหว่างการฝึกอบรมในกระบวนการพัฒนา หากจัดให้มีการปูพื้นฐานความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การเสียสละช่วยเหลือสังคม ฯลฯ ความรู้และอุดมการณ์เหล่านี้ จะหล่อหลอมจิตใจผู้ให้ข่าวสาร ให้มีความรักดีต่อหน่วยงานหรือองค์กร ยึดมั่นร่วมเป็นผู้ให้ข่าวสารได้ยาวนาน นั่นหมายความว่า เนื้อหาวิชาความรู้ที่จัดในชั้นการอบรม มีความสัมพันธ์ส่งผลเชื่อมโยงกับกระบวนการธำรงรักษา

กระบวนการธำรงรักษา ในขั้นนี้มีความเชื่อมโยงและเกี่ยวข้องกับกระบวนการคัดเลือก และกระบวนการพัฒนา กล่าวคือ ในกระบวนการคัดเลือกได้กล่าวไปแล้วว่า ต้องคัดเลือกผู้ให้ข่าวสารให้ได้จำนวนมาก ๆ และมีความหลากหลาย เมื่อมีจำนวนมากพอกับความต้องการและมีความหลากหลายแล้ว กระบวนการพัฒนาจะพัฒนาเพื่อให้ได้ผู้ให้ข่าวสาร ที่มีความสามารถในการรวบรวมข่าวสาร และมีความน่าเชื่อถือของข่าวสารประกอบกับมีความหลากหลายในการเข้าถึงเป้าหมาย เมื่อเป็นเช่นนี้ในกระบวนการธำรงรักษา ก็จะหาวิธีจัดการเพื่อให้ผู้ให้ข่าวสารดำรงสภาพเป็นผู้ให้ข่าวสาร ได้ยาวนานที่สุด ประเด็นสำคัญอยู่ที่ว่าเมื่อสามารถธำรงรักษาการเป็นผู้ให้ข่าวสารได้อย่างยาวนาน และข่าวสารมีความน่าเชื่อถือ บุคคลเหล่านี้ถือเป็นผู้มีคุณสมบัติที่จะพัฒนาต่อไปเพื่อเป็นแหล่งข่าวที่ดีของกองทัพต่อไป จึงกล่าวได้ว่า ชั้นการปฏิบัติในกระบวนการทั้ง 3 กระบวนการมีความสัมพันธ์สอดคล้องเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน หากกระบวนการใดมีปัญหาโดยไม่ปฏิบัติตามแนวทางของแต่ละขั้นตอน ก็อาจส่งผลเสียต่อกระบวนการทั้งระบบได้

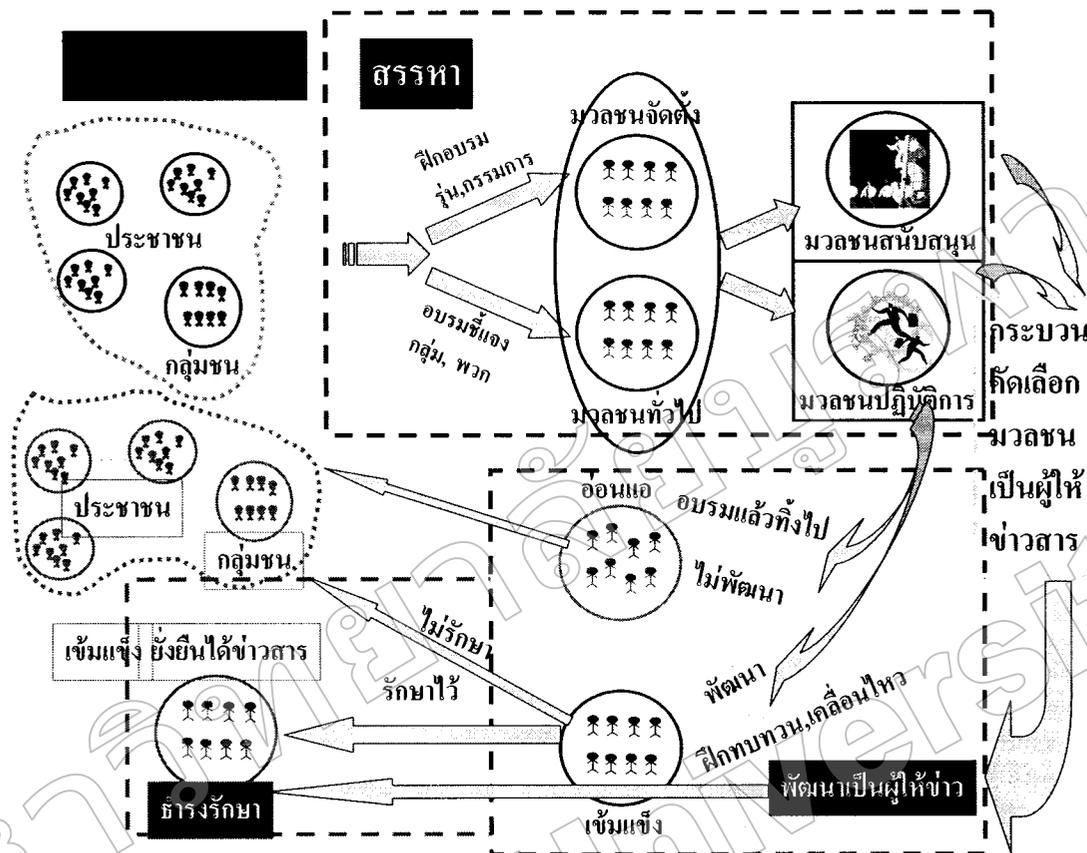
วิถัจกรมวลชน

เพื่อให้เห็นภาพการสร้างมวลชนเพื่อสนับสนุนงานด้านการข่าวนั้น ผู้วิจัยขอสรุปภาพรวมของมวลชนซึ่งได้ข้อมูลมาจากการสืบค้นและการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ในขั้นตอนการสร้างมวลชนสนับสนุนงานการข่าว ของกองทัพภาคที่ 1 ในขั้นตอนการรวบรวมข่าวสารที่ผ่านมา ซึ่งเป็นการสรุปในภาพรวม โดยเริ่มตั้งแต่ประชาชนธรรมดาผ่านการฝึกอบรม เป็นมวลชน และพัฒนาต่อเพื่อเป็นผู้ให้ข่าวสาร โดยมีวงจรชีวิต สรุปได้ดังนี้

จากประชาชน กลุ่มชนทั่ว ๆ ไปซึ่งถูกเชิญชวน/ ชักชวนเข้ามารับการฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาต่าง ๆ ของทางราชการทั้งหลักสูตรการพัฒนาอาชีพ การช่วยเหลือสนับสนุนต่าง ๆ รวมถึงหลักสูตรเพื่อการรักษาความปลอดภัยต่าง ๆ ในพื้นที่ ในการชักชวนเพื่อเข้ารับการอบรมนี้

กระทำคล้ายๆการสรรหาบุคลากร เพียงแต่นำผู้เข้ารับการอบรมให้ได้ตามเป้าหมายของการจัดเท่านั้นแต่ไม่ได้เข้มข้นหรือเอาจริงเอาจังมากนัก เมื่อประชาชนเหล่านี้ผ่านการอบรมซึ่งส่วนใหญ่การอบรมในลักษณะเช่นนี้ จะมีระยะเวลาหลายวันหรือบางครั้งเป็นสัปดาห์ ประชาชนกลุ่มนี้จะมี ความผูกพันซึ่งกันและกัน ผ่านการหล่อหลอม ปลุกฝังอุดมการณ์มาในระดับหนึ่ง และถ้าเป็นการ อบรมที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยต่าง ๆ ด้วยแล้ว เมื่อจบการอบรมทางราชการจะจัดให้มีการ เลือกละคณะกรรมการรุ่น เพื่อเตรียมการสำหรับการประสานงานซึ่งกันและกัน หรือประสานงานกับ หน่วยงานราชการนั้น ๆ มวลชนในลักษณะนี้ถือเป็นมวลชนจัดตั้งเพราะมีรูปแบบมี องค์กรควบคุม มีความเป็นมา อีกประเภทเป็นการฝึกอบรมสั้น ๆ ส่วนใหญ่ใช้เวลาไม่ถึงวัน หรือ 1-2 วัน หรือเป็น การเข้าไปอบรมชี้แจงต่าง ๆ ของทางราชการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประชาชนพวกหลังนี้ จะไม่มีความ ผูกพันซึ่งกันและกันหรือกับผู้อบรม ที่สำคัญไม่มีการจัดตั้งคณะกรรมการรุ่นขึ้นมาควบคุมดูแล ประชาชนกลุ่มนี้จึงเป็นเสมือนมวลชนทั่วไป โดยทั้งมวลชนจัดตั้งและมวลชนทั่วไป โดยธรรมชาติ แล้วสามารถแบ่งเป็นมวลชนย่อย ๆ ได้อีก 2 กลุ่มตามศักยภาพของมวลชนคือ มวลชนสนับสนุนซึ่ง หมายถึงมวลชนที่มีฐานะ ส่วนใหญ่จะมีธุรกิจเป็นของตนเอง หรือประเภทมีตำแหน่งหน้าที่การงาน ในสังคม กลุ่มนี้มักพร้อมให้การสนับสนุนเป็นทุนทรัพย์และ/ หรือสิ่งของ สำหรับการเข้าร่วม กิจกรรมจะร่วมเฉพาะงาน อีกกลุ่มคือมวลชนระดับปฏิบัติการ กลุ่มนี้จะตรงข้ามกับมวลชน สนับสนุนเป็นกลุ่มใหญ่กระจายอยู่ทั่วไป ซึ่งทั้ง 2 กลุ่มนี้หากทางราชการ ไม่มีกิจกรรมร่วมกัน หรือไม่ฝึกอบรมทบทวนอย่างต่อเนื่อง ไม่นานมวลชนเหล่านี้จะอ่อนแอและแปรสภาพกลับไปเป็น ประชาชนดั้งเดิม แต่ถ้าหากทางราชการมีกิจกรรมการพัฒนาต่าง ๆ หรือมีการอบรมทบทวน อบรม เพิ่มพูนความรู้ใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง มวลชนกลุ่มนี้จะเป็นมวลชนที่คงประสิทธิภาพต่อไป

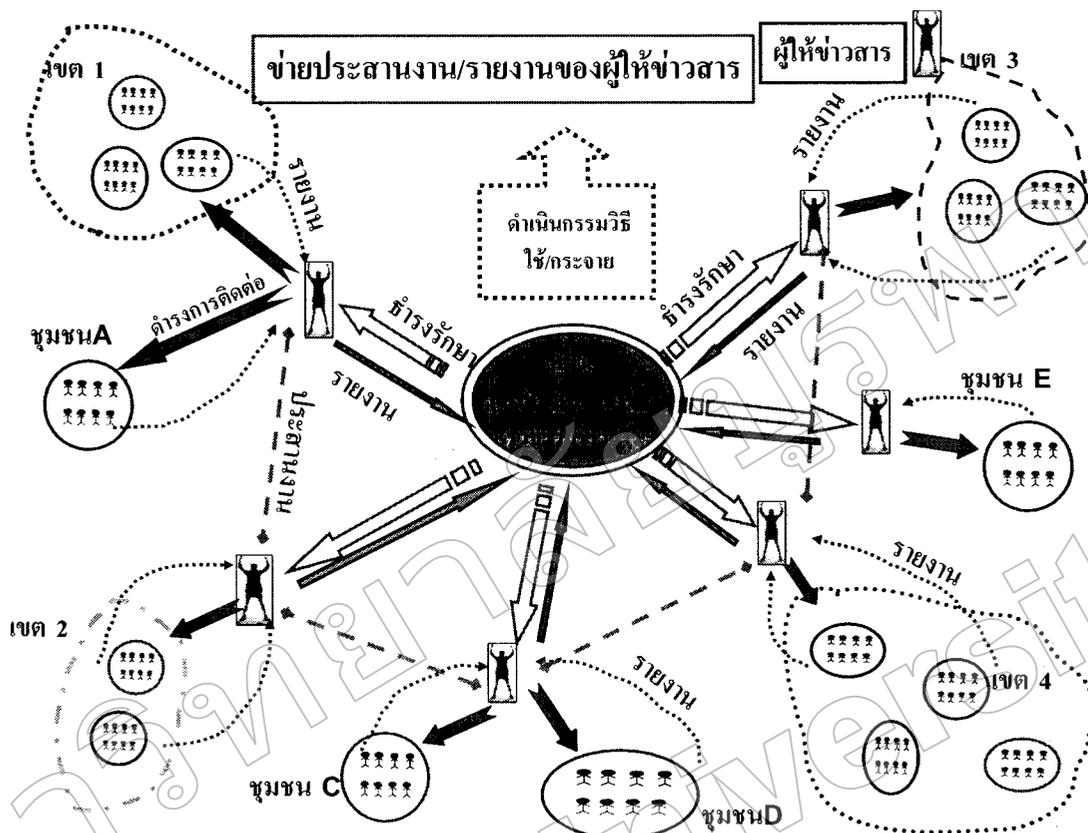
ขั้นการสร้างมวลชนสนับสนุนงานการข่าวของกองทัพอากาศที่ 1 เริ่มตรงจุดนี้ กล่าวคือ หากทางราชการคัดเลือกมวลชนทั้ง 2 กลุ่มคือ มวลชนสนับสนุน และมวลชนปฏิบัติการ ตาม ขั้นตอนกระบวนการคัดเลือกที่ได้ศึกษามา เข้าเป็นผู้ให้ข่าวสาร มีการพัฒนาความรู้ตาม กระบวนการที่ศึกษามา และมีการธำรงรักษาตามขั้นตอนที่ได้ศึกษามาเช่นกัน มวลชนกลุ่มนี้จะเป็น มวลชนที่มีประสิทธิภาพ สามารถทำหน้าที่เป็นหูเป็นตา คอยรายงานข่าวสารให้ทางราชการได้อย่าง มีประสิทธิภาพ ตามภาพที่ 7-1

ภาพที่ 7-1 แสดงวัฏจักรมวลชน

ข่ายประสานงาน/ รายงานของผู้ให้ข่าวสาร

เพื่อเป็นการอธิบายขั้นตอนการประสานงาน/ รายงานข่าวของผู้ให้ข่าวสารในขั้นการสร้างรักษา ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างประกอบโดยมีการปฏิบัติตามภาพที่ 7-2 ดังนี้ หลังจากที่ผู้ให้ข่าวสารผ่านกระบวนการพัฒนาตามขั้นตอน ซึ่งได้ชี้แจงในรายละเอียดของวัฏจักรมวลชนแล้วนั้น ในขั้นการสร้างรักษา ผู้ให้ข่าวสาร ซึ่งกระจายอยู่ตามภูมิภาคต่าง ๆ จะทำหน้าที่รายงานข่าวตามแผนการรวบรวมข่าวสารให้กับกองทัพภาคที่ 1 ในขณะเดียวกันผู้ให้ข่าวสารซึ่งอยู่ในพื้นที่ จะมีการติดต่อประสานงานซึ่งกันและกันระหว่างผู้ให้ข่าวสารด้วยกันเอง ขณะที่ผู้ให้ข่าวสารจะรวบรวมข่าวสารของตนเองจากแหล่งข่าวเปิดต่าง ๆ ในพื้นที่ของตนเอง จากนั้นจึงรายงานกลับให้กองทัพภาคที่ 1 ทราบตามห่วงเวลา โดยเมื่อกองทัพภาคที่ 1 ได้รับแล้วจะดำเนินการวิธีต่อข่าวสารตามขั้นตอนต่อไป

ภาพที่ 7-2 แสดงข่ายประสานงาน/ รายงานของผู้ให้ข่าวสาร

ในการป้องกันและรับมือกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่นั้น งานการข่าวมีบทบาทเป็นอย่างมากเพราะการได้มาซึ่งข่าวสารที่หลากหลาย ครอบคลุมทุกปัญหา และทันเวลาต่อการตัดสินใจของผู้บังคับบัญชานั้นเป็นสิ่งสำคัญ จากการศึกษา การสร้างมวลชนสนับสนุนงานการข่าวของกองทัพภาคที่ 1 ในขั้นตอนการรวบรวมข่าวสารนี้ ผู้วิจัยต้องการนำเสนอให้เห็นว่า ผู้ให้ข่าวสารถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการได้มาซึ่งข่าวสารที่หลากหลาย รวดเร็ว และน่าเชื่อถือ ดังนั้นหากหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานความมั่นคงทั้งหลาย ได้มีการสร้างผู้ให้ข่าวสารเพื่อสนับสนุนงานการข่าวของหน่วยงานของตน ตามกระบวนการและขั้นตอนที่ได้กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยคิดว่าจะมีผู้ให้ข่าวสารเกิดขึ้นจำนวนมากครอบคลุมทุกพื้นที่ เป็นเสมือนสายตาที่คอยสอดส่องดูแลป้องกันภัยให้สังคม ซึ่งสามารถลดการสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ในสถานการณ์ปัจจุบัน ภัยคุกคามด้านความมั่นคงในรูปแบบใหม่ ได้ก่อตัวกระจาย ครอบคลุมเกือบทุกพื้นที่ ในหลายมิติ เพื่อรองรับกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ดังกล่าว กองทัพอากาศที่ 1 จึงกำหนดนโยบายด้านการข่าวให้หน่วยรอง นำไปปฏิบัติ โดยเน้นการบูรณาการด้านการข่าวกับทุกภาคส่วน และขยายผลการพัฒนาไปสู่หน่วยงาน/องค์กร โดยพิจารณาจัดตั้งเป็นผู้ให้ข่าวสาร/แหล่งข่าวประชาชน รวมถึงขยายเครือข่ายข่าวให้ครอบคลุมพื้นที่รับผิดชอบ ซึ่งการจัดตั้งเครือข่ายผู้ให้ข่าวสาร เป็นแนวนโยบายที่กำหนดให้หน่วยทดลองนำไปปฏิบัตินั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาและสืบค้นกระบวนการสร้างมวลชนเพื่อเป็นผู้ให้ข่าวสาร สนับสนุนงานด้านการข่าว จนได้ข้อสรุปและประเด็นสำคัญในแต่ละกระบวนการที่นำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายดังนี้

จัดทำและปรับปรุงแผนรวบรวมข่าวสารให้ทันสมัย/ ครอบคลุมพื้นที่และเป้าหมาย ในส่วนการพัฒนากระบวนการขยายและการเข้ามามีส่วนร่วมกับส่วนราชการและภาคประชาชน ให้ใช้งานด้านกิจการพลเรือนนางงานด้านการข่าว จากนั้นจัดตั้งเครือข่ายผู้ให้ข่าวสารให้ครอบคลุมพื้นที่และบูรณาการให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม รวมถึงขยายผลจากการสร้างมวลชน เพื่อสนับสนุนงานด้านการข่าวในขั้นตอนการรวบรวมข่าวสาร ไปสู่หน่วย/พื้นที่ต่าง ๆ ให้ครอบคลุมพื้นที่รับผิดชอบ ดังนี้ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด (มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด) ศูนย์ฝึกนักศึกษาวิชาทหาร (ซึ่งมีมณฑลทหารบก เป็นหน่วยขึ้นตรงกองทัพอากาศที่ 1 รับผิดชอบ) กองกำลังป้องกันชายแดนทั้ง 3 พื้นที่ (มี กองพลทหารราบ เป็นหน่วยขึ้นตรงกองทัพอากาศที่ 1 รับผิดชอบ) รวมถึง โครงการ/ กิจกรรม อบรม สัมมนาต่าง ๆ ซึ่งหน่วยจัดให้มีขึ้น สำหรับการจัดการฝึกการสร้างมวลชนเพื่อสนับสนุนงานด้านการข่าว ในขั้นตอนการรวบรวมข่าวสาร กองทัพอากาศที่ 1 ควรดำเนินการแบบรวมการ ทั้งนี้ควรจัดให้มีการฝึกทบทวนและเพิ่มพูนความรู้ใหม่ ๆ แก่ผู้ให้ข่าวสารอย่างต่อเนื่อง และประเมินผลเพื่อจัดลำดับความสามารถทุกปี เพื่อคัดเลือกผู้มีประวัติดีเยี่ยมเข้าสู่กระบวนการพัฒนาขั้นสูงเป็นแหล่งข่าวลับ ที่มีประสิทธิภาพต่อไป

แนวทางการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

เพื่อเป็นการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์การป้องกันภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ของกองทัพบกดังกล่าว แนวทางการปฏิบัติงานด้านการข่าวของกองทัพอากาศที่ 1 เพื่อให้บรรลุผลนั้นจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ ในการดำเนินการด้านการข่าวเชิงรุก นั้นหมายความว่า ต้องมีระบบรวบรวมข่าวสารที่หลากหลาย รวดเร็ว และครอบคลุมพื้นที่ อันจะนำไปสู่ระบบข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพ มีความพร้อมในการแจ้งเตือนภัยคุกคามให้หน่วยที่เกี่ยวข้องสามารถนำกำลังเข้า

ปฏิบัติเพื่อแก้ไขสถานการณ์ได้อย่างรวดเร็ว และทันเวลา ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าข้อเสนอแนะเชิงนโยบายตามที่กล่าวมาแล้ว สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง โดยมีแนวทางปฏิบัติตามภาพที่ 7-3 สรุปได้ดังนี้

แนวทางการปฏิบัติ (Way)

ใช้ยุทธศาสตร์พระราชทานในเรื่อง “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” นำ ยกตัวอย่างเช่นการจัดกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ จัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ จัดกิจกรรมหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หรืออาจเป็นการฝึกชุดป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยต่าง ๆ โดยเป็นการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ในลักษณะจัดอบรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อสรรหา/ คัดเลือกมวลชน และเมื่อได้มวลชนใหม่ ๆ เพียงพอ จึงเริ่มกระบวนการสร้างมวลชนเพื่อสนับสนุนงานด้านการข่าว นั่นคือเริ่มในกระบวนการแรกคือการคัดเลือก จากนั้นจึงเข้าสู่กระบวนการพัฒนาและกระบวนการธำรงรักษาต่อไป แต่การดำเนินการควรเปิดการอบรมในภาพรวม โดยกองทัพภาคที่ 1 จัดการฝึกแบบรวมการ เพื่อสร้างเครือข่ายผู้ให้ข่าวสาร/ แหล่งข่าวประชาชนที่มีมาตรฐานเดียวกัน จากนั้นในแต่ละปีควรฝึกพบทวนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ใหม่ ๆ ให้กับผู้ให้ข่าวสารอย่างต่อเนื่อง และประเมินผลการการอบรมโดยดำเนินการทิ้งระหว่างฝึกอบรม และหลังการฝึก เพื่อคัดผู้มีประวัติดีเยี่ยม พัฒนาเป็นแหล่งข่าวของหน่วยที่เกี่ยวข้องนั้น ๆ ต่อไป

ทรัพยากร (Means)

ทรัพยากรที่เกี่ยวข้องในที่นี้ หมายถึงหน่วยงานที่ดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวมา ซึ่งมีความพร้อม และเป็นประโยชน์ต่อหน่วยที่ดำเนินการ คือ กองบัญชาการกองทัพภาคที่ 1 และหน่วยขึ้นตรงของกองทัพภาคที่ 1 ซึ่งมีที่ตั้งในพื้นที่กรุงเทพฯและมวลชนพร้อมอยู่แล้ว สำหรับส่วนภูมิภาค ได้แก่หน่วยขึ้นตรงกองทัพภาคที่ 1 ต่าง ๆ ทุกหน่วยอันได้แก่ มณฑลทหารบกทั้ง 4 หน่วย กองพลทหารราบทั้ง 3 กองพล พร้อมด้วยหน่วยกองกำลังป้องกันชายแดนทั้ง 3 พื้นที่คือ กองกำลังบูรพาซึ่งรับผิดชอบพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา ด้านตะวันออก กองกำลังสุรสีห์ซึ่งรับผิดชอบพื้นที่ชายแดน ไทย-พม่า ด้านตะวันตก และกองกำลังป้องกันชายแดนจันทบุรี-ตราด ซึ่งรับผิดชอบพื้นที่ชายแดนด้านตะวันออกในเขตจังหวัดจันทบุรีและตราด พร้อมด้วยหน่วยที่ปฏิบัติตามคำสั่ง กองอำนวยการรักษาความสงบเรียบร้อยในเขตพื้นที่กองทัพภาคที่ 1 สำหรับงบประมาณในการดำเนินการนั้นควรจัดทำเป็นแผนงาน/ โครงการเสนอขอรับการสนับสนุนจากหน่วยเหนือตามสายการบังคับบัญชา ผ่านกองทัพภาคที่ 1 เพื่อเสนอในภาพรวมต่อไป

เป้าหมาย (End)

จากการปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวนี้ ส่งผลให้กองทัพภาคที่ 1 มีเครือข่ายผู้ให้ข่าวสารที่สามารถเฝ้าตรวจ และแจ้งเตือนภัยคุกคามได้ครอบคลุมพื้นที่รับผิดชอบ และมีระบบรวบรวมข่าวสารที่รวดเร็ว นำเชื่อถือครอบคลุมทุกเป้าหมายตามแผนการรวบรวมข่าวสารที่ได้จัดทำไว้

ผลลัพธ์ (Outcome)

ผลลัพธ์ที่ได้จากการปฏิบัติตามแนวทางที่กล่าวนี้ กองทัพอากาศที่ 1 จะได้ระบบข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพ มีความพร้อมในการแจ้งเตือนภัยคุกคามให้หน่วยเหนือ หน่วยรองของกองทัพอากาศที่ 1 และหน่วยที่เกี่ยวข้องได้รวดเร็ว และทันเวลา

ภาพที่ 7-3 แสดงแนวทางการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยในเรื่องการสร้างมวลชนสนับสนุนงานด้านการข่าว กองทัพอากาศที่ 1 ในขั้นตอนการรวบรวมข่าวสารในครั้งนี ยังมีจุดอ่อนในบางประเด็น นั่นคือ หากมีการพัฒนาผู้ให้ข่าวสารขึ้นมาจำนวนมาก ๆ ในหลายพื้นที่ ผู้วิจัยคิดว่าควรต้องมีหน่วยงานหรือองค์กร เพื่อกำกับดูแล ควบคุมการปฏิบัติของมวลชนเป็นส่วนรวม และประเด็นของเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข่าวสาร เนื่องจากในปัจจุบันมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมาก ดังนั้นคงต้องมีการพัฒนาและประยุกต์ใช้เครื่องมือในการรวบรวมข่าวสารที่ทันสมัย ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ ความมั่นคงในปัจจุบันซึ่งผันแปรไปอย่างรวดเร็ว จึงสมควรมีการนำทั้ง 2 ประเด็นนี้ไปวิจัยเพื่อหาข้อสรุปและองค์ความรู้ใหม่ ๆ ต่อไป